VISUELE KUNSTE (Uittreksel uit KABV-dokument vir Gr. 10–12)

1. Wat is Visuele Kunste?

Visuele Kunste verteenwoordig ‘n breë veld van skeppende praktyke wat die hand, die oog, die intellek en die verbeelding in konseptualisering betrek om twee-dimensionele en drie-dimensionele kunswerke, voorwerpe en omgewings te skep wat die estetiese, konseptuele en uitdrukkingsbelange van individue of groepe weerspieël. Leerders leer om praktiese en estetiese besluite in die ontwikkeling van samehangende werkstukke te maak.

Die vak Visuele Kunste behels self-uitdrukking, en bied die leerders ‘n betekenisvolle manier om op die wêreld te reageer om sodoende by hulle wêreld betrokke te raak. Dit gee geleenthede om leerders se intellek te stimuleer en te ontwikkel, hulle kreatiewe verbeelding te betrek by visuele en tasbare ondervindings en die innoverende gebruik van materiale en tegnologie om hulle idees te verwesenlik.

Dit moedig leerders ook aan om ‘n individuele visuele taal en geletterdheid te ontwikkel, wat deur middel van die studie van visuele kultuur, in die verlede en tans, geïnspireer en gevorm word.

2. Spesifieke doelstellings

Die vak Visuele Kunste beoog om leerders te bemagtig om:

- Kreatiewe idees, in reaksie op ekstern opgestelde en self-gegenereerde projekte, aan die hand van eie ondervinding en eie kennis van visuele kulture van die verlede en die hede te verken, te ontwikkel en te verwesenlik;
- Materiale, tegnieke, prosesse en tegnologie met die vervaardiging van verbeeldingryke en innoverende kunswerke van persoonlike uitdrukking te verken en te manipuleer;
- Materiale, prosesse en tegnieke op ‘n doeltreffende, ekonomiese, veilige en verantwoordelike manier te verken;
- Hulle eie werkproses te bestuur;
- Kunsvorme, -prosesse en -produkte waar te neem, te assesseer en te analiseer;
- Effektief, deur die gebruik van visuele, mondelinge en geskrewe taalvaardighede te kommunikeer;
- Hulle eie werk, en die werk van ander, krities te beoordeel;
- Entrepeneuriesvaardighede en professionele praktyk binne die kunste te ontwikkel om ‘n verskeidenheid van loopbaanopsies te verken;
- Aan die diversiteit van kunstradisies in internasionale en Suid-Afrikaanse kontekste blootgestel te word en dit as ‘n hulpbron te gebruik;
- Die kritiese rol wat visuele kuns te speel, in die verryking van die visuele omgewing van die skool en omgewing, te waardeer;
- Die skakels tussen visuele kunste en die kreatiewe industrieë, soos byvoorbeeld ontwerp en reklame, te verstaan; en
- Die sosiale en geskiedkundige rol van Visuele Kunste in die evolusie van gemeenskappe te verstaan.

3. Algemene begrippe

- **Visuele geletterdheid**: Die eerste vlak van visuele geletterdheid is eenvoudige **kennis**: basiese identifikasie van die onderwerp of elemente in kunswerke. Maar, alhoewel akkurate inligting belangrik is, is die **verstaan** van wat ons sien en die **begrip** van visuele verhoudings, net so belangrik. Hierdie hoër vlak van visuele geletterdheidsvaardighede vereis kritiese denke.
- **Formele analise**: 'n Gedetailleerde en logiese bespreking van die formele elemente, soos byvoorbeeld lyn, kleur, komposisie, ens. in 'n kunswerk.
- **Visuele analise**: Dit is 'n formele analise, maar sluit ook in: styl, tegniek, kontekstuele invloede, betekenis en interpretasie.

4. Sleutelkonsepte wat leerders moet verstaan, identifiseer en verduidelik:

4.1 Formele elemente van kuns:

- Lyn (verskillende kwaliteite van lyne, kontoerlyne, ens.)
- Twee- en driedimensionele vorm: (positiewe en negatiewe vorms, organies en nie-organies)
- Toonwaardes ("chiaroscuro")
- Tekstuur (geïmpliseerde en tasbare tekstuur)
- Kleur (kleurteorie, bv. primêre, sekondêre, komplementerende, tersiêre, monochromatiese, koel en warm kleure en hulle invloed op 'n kunswerk)
- Ruimte (lyn en oorhoofse perspektief)
- Patroon
- Beginsels van ontwerp (byvoorbeeld as 'n eenheid, ritme, beweging, proporsie, klem, kontraste)
- Komposisie en fokuspunt
- Verskillende mediums van kunswerke (olieskildery, marmerbeeldhouwerk, etse, ens.)
- Tegnieke (bv. saamgesmelte areas of definitiewe kwaswerk in 'n skildery, kerfwerk of modellering in beeldhouwerk, ens.)
- Style soos naturalisme, ekspressionisme, stilering, simbolisme, abstrak)
- Frontaliteit, distorsie/vervorming, simplifikasie/vereenvoudiging
- Westerse kuns, Nie-Westerse kuns, Inheemse kuns
- Terminologie:
  - Funksionalisme, modernisme, formalisme, aksieskilderye, collage/plakskildery, samevoeging, gemengde media, installasies, ens.
  - Weerstandskuns, propagandakuns, bewilliging, die 'afgeskeepte tradisie', ens.

-o0o-

(Geredigeer deur Marianne Strydom)

Kliek op bostaande prent om te sien watter blokkiesraaisels reeds op LitNet gelaai is